

# Veemajanduse programm

Krister Randver  
projektikoordinaator

20.01.2021



# Millest juttu tuleb?

- Muudatused
- Taotleja
- Mida toetame / ei toeta
- Omaosalus
- Taotluse kohustuslikud lisad
- Soovitused

## Eesmärk

Veemajanduse programmi eesmärk on säilitada ja saavutada veekogude ja põhjavee hea seisund ning tagada nõuetele vastav joogivesi.

## Mida toetame (M10 § 31)

- + Joogiveevarustus **ja/või** reoveekäitlus;
- + jääkreostuse likvideerimine/ ohutustamine;
- + uuringud ja arendustööd;
- + EL projektide kaasrahastamine (INTERREG, LIFE+ jt).
- ~~- siseveekogude ja rannikuvee tervendamine;~~

# Õigusraamid

- [Keskkonnatasude seadus](#) §59 lg 4
- ~~[Keskkonnaministri 17.02.2006 määrus 13](#)~~
- [Keskkonnaministri 31.01.2020 määrus 10](#)  
„Keskkonnaprogrammist toetuse andmise kord ja tingimused“
- ~~[KIK Finantseerimise kord](#)~~
- ~~[Lisa 1 Abikõlblikud kulud](#)~~

Peatükk 1 ja 2- üldosa

**§31. Veemajanduse programmi eesmärk, alamprogrammid ja toetatavad tegevused.**

**§32. Veemajanduse programmi eritingimused.**

Peatükk 4- taotlemine ja hindamine.

# Hindamiskriteeriumid

## Hinnatavad kriteeriumid:

Vajalikkus: riigile võetud rahvusvaheliste kohustuste täitmine / valdkonda reguleerivate seaduste, määruste / valdkonna arengu- ja tegevuskavade eesmärkide täitmine. Teostatavus: eelarve, taotleja võimekus, tariif, täiendav omaosalus.

Jätkusuutlikkus: VE suurus; kasusaajate arv; maa kasutuselevõtt (JRO)

Keskkonnakaitseline mõju: mõju pinnaveekogumitele (suubla seisund), mõju joogivee kvaliteedile, põhjavee kaitstus.

Taotlemisel on taotlejal võimalik punkte juurde saada läbi täiendava omaosaluse, ülejäänud kriteeriumid on fikseeritud skaalaga või oht puuduliku dokumentatsiooniga punkte vaid kaotada.

# Juhendid

## M10 §33. Veemajanduse programmi abikõlblikkuse eritingimused ([avaldatud SA KIK kodulehel](#))

- Taotluse [kohustuslikud lisad](#)
- Tehnoloogilise [projekti koostamise juhend](#) (ÜVK)
- Ühikhindade [vahemikud](#) (ÜVK)
- Rahvaarv [asustusüksuses](#) (01.01.2020), leibkondade [suurus maakonniti](#). (ÜVK)
- Kinnistustiseste [torustike abikõlblikkus](#) (ÜVK)
- Juhend [majandus- ja finantsanalüüsi koostamiseks \(MFA\)](#) (ÜVK)
  
- Vähese [tähtsusega abi andmise tingimused](#)
- Grupierandiga [hõlmatud riigiabi andmise tingimused](#)

# Taotleja (M10 § 32)

- KOV
- Äriühingud
- avalik-õiguslikud juriidilised isikud
- MTÜ, TÜ
- SA, FIE

Eraisikud taotleda ei saa

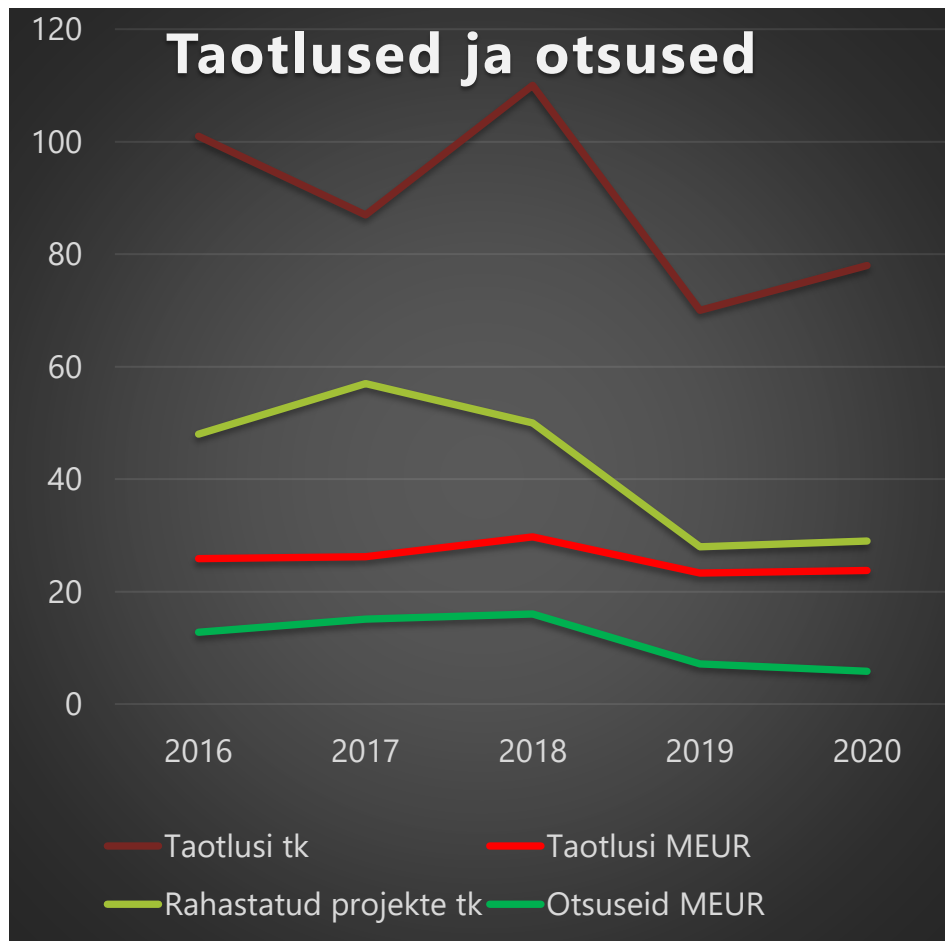
**ÜVK** toetust saab taotleda ainult 100% KOVi(de)le kuuluv vee-ettevõtte kes on määratud KOV volikogu otsusega projekti piirkonnas vee-ettevõtjaks või talle kuulub projekti piirkonna veemajandustaristu. Eraettevõtte ei kvalifitseeru.

**VK** toetust saab taotleda varade omanikust:

- 1) tööstus- ja tootmisettevõtte eelpuhasti rajamiseks või rekonstrueerimiseks
- 2) avalikes huvides tegutsev TÜ, SA või MTÜ
- 3) KOVi(de)le 100%-liselt kuuluv eraõiguslik juriidiline isik.

**NB! Alates 01.01.2022** peab vee-ettevõtja olema piirkondlik (§ 32 lg 2 kohaselt 5000+ klienti ja 6 RKA, millest üks üle 2000ie).





2021. taotlusvoor algus:  
**11.01.2021**  
taotlusvoor tähtpäev:  
**01.03.2021 kell 23.59.59**  
**Otsused juunikuus**

2020 vooru eelarve 3,9 M EUR  
Taotlusi 23,8 M EUR  
Otsuseid 5,8 M EUR

2021 vooru eelarve  
on **5,2 M EUR**



# Joogivesi / reovesi

**Toetame:** olemasolevate joogivee- ja kanalisatsioonisüsteemide vastavusse viimist kehtivate nõuetega ja **500-1999ie** suurusega RKA piires väljaarendamist (torustikud, pumplad, puurkaevud, veetöötlus, reoveepuhastid jms).

**Alla 500ie** RKA piires on ÜVK **rajamine erandina** lubatud terviseohutuse ja keskkonnakaitse kaalutlustel- alternatiivide puudumisel NTA ja kaevandusaladel, kaitsmata/nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel ning halvas seisundis maapinnalähedase põhjaveekogumi alal või reovee kohtkäitlusel on veekogu vee kvaliteedile otsene negatiivne mõju või otsese negatiivse mõju oht (*M10 § 31 lõiked 3-6*).

**Ei toeta (AK eritingimused):**

- **MFA ja tehnoloogilise projekti koostamine, ka omaosalusest.**
- Kinnistuisestest torustike ehitus, v.a. erandid.
- Eriotstarbeliste sõidukite soetamine.
- Kinnistule ÜVK liitumise loomine kui kulu elaniku kohta on **6000+** eurot või ÜVK teenindab eraldiseisvaid hoonestamata kinnistuid. Piirang ei kehti eranditele.
- Sademeveesüsteemide rajamine; **rekonstrueerimine ja hooldus eraldi tegevusena.**
- ÜVK hooldustööde kulud, nt biotiikide või suubla puhastamine **eraldi tegevusena.**
- **Generaatorite jt tagavaraseadmete soetamine.**

Teekatete taastamine on abikõlblik ainult mahus, mis on vajalik majandus- ja taristuministri 03.08.2015 määruses nr 101 „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“ sätestatud nõuete täitmiseks. (AK eritingimused)

# Joogiveevarustus

AK eritingimused:

Taotluse saab esitada vaid ühe asula/RKA lõikes, v.a. asulate või RKA-de veevärgi ühendamisel ja joogiveetöötlusseadmete/hoonete rekonstrueerimisel.

**Ei toeta:**

- veetöötlusseadmete paigaldus või vahetamine kui veekvaliteet vastab nõuetele ja seadmete amortisatsioon pole tõendatud.
- Pumplahoonete remont kui seda ei teostata koos veetöötluse paigaldamisega.
- Tuletõrjiveevarustus eraldiseisva süsteemina (kuivhüdrandid, mahutid, ...).

# Reoveekäitlus

AK eritingimused:

Taotluse saab esitada vaid ühe asula/RKA lõikes, v.a. asulate või RKA-de kanalisatsiooni ühendamisel.

## Ei toeta:

- Reoveepuhasti hoone remont kui seda ei teostata koos puhastusseadmete paigaldamisega.
- Settetöötlussüsteemi rajamine ja rekonstrueerimine, v.a. tihendus- ja tahendussüsteemide soetamine ja paigaldamine.

# Jääkreostus

Jääkreostus on enne 07.06.1998 (Kemikaaliseadus, saastaja maksab) tekkinud pinnase ja/või põhjavee reostus või kasutuseta ohtlike ainete kogum, mis ohustab elanike tervist või keskkonda. (AK eritingimused)

- Puhastustöödeks vahendite taotlemisel toetatakse ka puhastustööde järgsete pinnase- ja/või põhjaveeproovide võtmist ja analüüsimist ning keskkonnale või inimtervisele tekitatavate negatiivsete mõjude leevendamiseks vajalikud kulud (M10).
- saastunud objekti puhastustöid peab teostama ohtlike jäätmete keskkonnaluba omav isik.
- Kui reostunud pinnase ja ehitise likvideerimise või puhastamise kohustus lasub taotlejal või maa-ala omanikul, ei ole kulud abikõlblikud. Piirang ei kehti riigi omandis oleval maal või reformimata riigimaal asuvale jääkreostusobjektile.
- **Eelprojekt ei ole abikõlblik, ka omaosalusest.**

# Uuringud / arendustööd

Abikõlblikud on ainult perioodi [2015-2021 veemajanduskavade](#) meetmeprogrammis kavandatud uuringud ning muud riikliku tähtsusega uuringud ja arendustööd.

Ka reostusuuringuks on võimalik toetust taotleda vaid juhul, kui see on ette nähtud 2015-2021 veemajanduskava meetmeprogrammis.

## Ei toetata:

- Ehituslike tööde teostamine.
- Vee- ja kanalisatsioonisüsteemide projekteerimistööd.
- Veekogude uuringud kui puudub avalik juurdepääs; paisjärvede seisundi uuringud; paisjärve mõju uurimine kui see pole [KIK juhendi](#) kohaselt abikõlblik; järvede uuringud kui seisund on hea/väga hea.

# Omafinantseering (M10 §8 ja §32)

Ei eristata kulude abikõlblikkust KIK ja omaosaluse vahel

## KOV, avalik-õiguslik jur. isik

- Ei saa taotleda ÜVK toetust
- 20% uuringud ja arendustööd
- 30% jääkreostus, KOVile 0% kui tegemist on riigi maa või objektiga
- Riigiasutus 0% (ÜVK ei kvalifitseeru)

# Äriühingu omaosalus

- KOV vee-ettevõttele **35%** ÜVK ehitamisel (VTA  $\geq$  500 000 EUR), kui ÜHT/SGEI riigiabi+MFA- võib % suurenda vastavalt toetuse vajakule.
- KOV vee-ettevõttele toetus kuni 2 000 000 EUR taotluse kohta.
- **Piirkondlikule KOV vee-ettevõtjale soodustus puudub.**
- 50% kui ühiskanalisatsiooni ja/või reoveepuhasti rekonstrueerimise või rajamise korral põhjustab üle 50% ükskõik millise saasteaine koormusest või vooluhulgast tööstus-, tootmis-, kaubandus- ja teenindusettevõtja reovesi ning selle tulemusena on vaja asula reoveepuhastit rekonstrueerida või laiendada.
- 50% tootmisettevõtte eelpuhasti, toetus kuni 200 000 EUR (VTA).
- 50% uuringud ja arendustööd.
- **30% jääkreostus.** Abikõlblik on reostuse likvideerimise kulu, millest lahutatakse maa väärtuse tõus. Maksimaalne toetus 400 000 EUR (M10 §32 lg 8).



# MTÜ / SA omaosalus

- **20%** uuringud ja arendustööd.
- **30%** jääkreostus
- **35%** või 50% ÜVK projektides. Kui projekti eesmärk või tulemus on seotud asutajate/liikmete/partnerite ettevõtlusega ja/või projekti tulemust kasutatakse hiljem otseselt või kaudselt ettevõtluses, lähtutakse ettevõtjale kehtivast omaosaluse määrast.

# Taotluse kohustuslikud lisad (TKL)

Veemajanduse programmist taotlemisel kohalduvad peatükkides 1; 3 ja 11 loetletud kohustuslikud lisadokumendid (tegevuse, alamprogrammi ja taotleja põhine).

**1.1 Maaomandi tõend.** Pumplad, puhastid, puurkaevud, reostunud kinnistu(d), ...

# 11.1

## Tehnoloogiline projekt (ÜVK)

### NÕUDED:

Kohustuslik kui projekti maksumus on üle 10 000 eur + KM.

**Töö sisu peab vastama [juhendile](#).**

joonistel peab olema eksplikatsioon.

Ei tohi olla vanem kui 2 aastat.

**NB!** Projekti tegevuste laiendamine (nt uued liitujad, tänavatorustikud) ja kulude lisamine peale rahastusotsuse saamist ei ole lubatud → täiendav taotleja omaosalus.

Tegevuste või projektlahenduse olulisel määral muutmine võib viia rahastamise otsuse tühistamiseni.

### VEAD:

- Manipuleeritud andmed - tehnoloogilise projekti koostaja peab olema sõltumatu
- Võrdlemata alternatiivid
- Kohalikud olud kirjeldamata, puudub geodeesia.
- Vananenud või madala usaldusväarsusega andmed
- Puudub reostuskoormuse analüüs (RVP)
- Puuduvad lisad, uute liitujate nõusolekud
- Puudulik sisu/peatükid
- ei sisalda kogu juhendis nõutud infot/ kopeeritud ja korduvad tekstid
- Andmed ei kattu taotlusega
- Kinnistuühendused pole arvestatud tööde mahtu, RVP veeühenduseta
- Tegevused ei sisaldu (osaliselt) ÜVK arendamise kavas
- kehtetud/valed dokumendid kustutada, mitte ainult uusi juurde laadida

# TKL

## 11.5 Kehtiv ÜVK arendamise kava

- Kehtiv = KOV otsus kuni 4a voo tähtpäevast.
- 4a jooksul tehtud täiendused ei pikenda kava kehtivust.
- Sisaldab [ÜVVKS § 4 lõikes 2<sup>5</sup>](#) nimetatud andmeid.
- Kehtiv reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskiri ([VeeS § 104 lg 7](#)).
- TKL p 11.4 KeA, TA ja KOV volikogu otsused.
- TKL p 11.21 vee-ettevõtjaks määramise volikogu otsus peab olema tähtajaline (v.a VTA).

11.23 Projektipiirkonna **KOV kinnitus**, et kõik tema halduspiirkonnas asuvad reoveekogumisalad ja nende piirid on vastavuses tegeliku olukorraga. Kinnitus peab mh sisaldama kõiki antud KOV reoveekogumisalade nimesid ja keskkonnaministri käskkirjaga kinnitamise kuupäevi.

# TKL

11.2 Reo- ja heitveeproovide analüüsiaktide koopiad.

11.3 Joogivee toorveest, võrku juhitud veest ja tarbija juurest võetud proovide analüüsiaktid.

Atesteeritud proovivõtja; akrediteeritud labor; kuni 1 aasta vana proov, millest peavad selguma nõuetele mittevastavad kvaliteedi- ja reostusnäitajad.

11.9 Kui projektiga kavandatakse **tööstus- või tootmisettevõtte eelpuhasti** rajamist või rekonstrueerimist, projekti piirkonna **vee-ettevõtja kinnitus**, et eelpuhasti aitab kaasa asulareovee puhasti töö parendamisele või viide kohaliku omavalitsuse ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kavale, kus seda on peetud vajalikuks.

11.13 Jätkreostuse alamprogrammist saastunud alade puhastamiseks eramaal lisada vähemalt ühe **sõltumatu eksperdi raport**, mis kajastab nii kinnistu(te) puhastustööde-eelset turuväärtust kui ka hinnangulist puhastustööde järgset turuväärtust, arvestades olemasolevaid või planeeritavaid arendusprojekte vastava(te)l kinnistu(te)l.

# Täna ja edu taotlemisel!

Taotluste esitamise tähtpäev 01.03.2021

Krister Randver

Harju-, Ida- ja Lääne-Virumaa veemajandusprojektid

[krister.randver@kik.ee](mailto:krister.randver@kik.ee)

tel: 627 4195

**Indrek Põder** - Jõgeva-, Järva-, Tartu-, Põlva-, Valga- ja Võrumaa

**Maarja Küttä** - Pärnu-, Viljandi-, Rapla-, Lääne-, Saare- ja Hiiumaa

[www.kik.ee](http://www.kik.ee)



# Kasutatud lühendeid

AK - abikõlblik

KOV – kohalik omavalitsus

RKA – reoveekogumisala

ÜVK – ühisveevärk ja -kanalisatsioon

NTA – nitraaditundlik ala

TP – tehnoloogiline projekt

MFA – majandus- ja finantsanalüüs

VTA – vähese tähtsusega abi

ÜHT – üldhuviteenus (riigiabi)

VE – vee-ettevõtte

KeA - Keskkonnaamet

TA - Terviseamet